

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	
	Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Hirdetések díjszabás szerint		
			Megjelenik naponta délelőtt		

A kerületi szkupstina körülbelül tizenöt napig fog ülésezni.

Beograd, febr. 21.

A szombati napon elnapolták a szkupstina üléseit február 24-ikéig, hogy a képviselők a kerületi szkupstinák bizottsági választásaiban részt vehessenek.

A szombati ülésen még dr. Polics (főd.) és Jovánovity Jócó (földm.) mondtak igen éles kritikát a budget fölött. Jovánovity főleg a külpolitikai helyzettel foglalkozott és diplomáciánkat erőteljesebben és tehetősebben állította.

A minisztertanács szombaton foglalkozott a kerületi szkupstinák finansziális helyzetével és tizenegy kerületi szkupstina részére az állampénztárból engedélyezett hitelt, míg a többieknek megvannak a saját bevételi forrásaik. A tizenegy kerületi bizottság főleg Horvátországban és Szlavóniában van, ahol még nem vezették keresztül az autonómia elveit.

A kerületi bizottságok választásai körül már tegnap kerültek forgalomba olyan hírek, hogy a beográdi kerületi szkupstina elnöke

Mitrovity Vlada egyetemi tanár, Beslity Nikola mérnök, vagy

Pantovity Dragoszláv kerületi szkupstinai tag lesz.

A kerületi szkupstinában 23-ikán egy öt tagu bizottságot is választanak, amelyek egy-egy részort élén fognak állani. Hír szerint, ez az öt tag a következő:

Krsztity Vása torontáli alispán, dr. Sztojadinovity Mirosláv, a Trgovacski Glasznik igazgatója, Atyimovity Ilija és Pantovity Dragoszláv.

Minthogy a beográdi kerületi szkupstinában a radikálisok többségben vannak, ennek a bizottságnak a fenti összetételben való megválasztása bizonyosra vehető.

A kerületi szkupstina előrelátólag körülbelül tizenöt napig fog ülésezni.

Ez idő alatt meghozzák a kerületi szkupstina ügyrendjét, évi költségvetését, a kerületi bizottságok munkásságáról és illetékességéről szóló szabályrendeletet.

Ugyancsak ez idő alatt választják meg a kerületi szkupstina egyes albizottságait. A pénzügyi bizottsá-

got, kérelmek és panaszok bizottságát, tanulmányi, közlekedési bizottságokat, melyekben mindig nyolc-nyolc bizottsági tag lesz. Az ellenzék számára valószínűleg két-két tagsági helyet biztosítanak.

A beográdi kerületi szkupstina üléseit a Kralj Aleksandrova uton fekvő kerületi bíróság épületében fogja tartani. Az eddigi hírek szerint úgy tudják, hogy erre az épületre a tavasszal még egy emeletet fognak építeni, amelyben a kerületi szkupstina összes hivatalai fognak elhelyezést nyerni.

A beográdi kerületi szkupstina hivatalainak Beogradban való elhelyezésével kapcsolatban úgy tudják, hogy

Zupkovity Pávle dr. vármegyei főjegyző és Todorovity, a megyei számvevőség főnöke ugyancsak Beogradban lesznek elhelyezve.

A beográdi kerületi szkupstina radikális-párti tagjai február 22-én ülést tartanak, amelyen meg fogják alakítani a kerületi szkupstina radikális-párti klubját.

A független demokraták felvannak háborodva a radikálisok magatartása miatt.

Beograd, febr. 21.

A független demokrata-párt főbizottsága tegnap ülést tartott a szkupstina helyiségeiben.

Az ülésen Pribicevity Szvetozár terjedelmes jelentésben számolt be a politikai helyzetről és a pártnak más pártokkal való együttműködéséről.

A párt politikai akciói fölött igen heves és éles vita fejlődött ki, amely egy órai megszakítással reggel 9 órától esti hat óráig tartott.

A főbizottság örömmel állapította meg, hogy a független demokrata-párt a legutóbbi kerületi bizottsági választásokon nagy többséget szerzett magának még olyan helyeken is, ahol eddig nem nagy eredménnyel vette föl az agitációt.

Kimondotta végül a párt a radikális-párttal szemben való legteljesebb elégedetlenségét a radikális-párt mostani politikája és erőszakoskodása miatt.

Azokra a hírekre vonatkozólag, a melyek a demokrata- és független demokrta-pártok közeledéséről szólnak, kimondották, hogy teljesen kitaláltak.

A kínai munkásszakszervezet beavatkozik a kínai zavarosba.

Kanton, febr. 21.

A kínai munkásszakszakszervezet főbizottsága felszólította a kínai parancsnokságot és az angol katonai megszálló csapatok parancsnokságát, hogy azonnal ürítsék ki Sanghai városát.

Kínai vizekre különben a tegnapi nappal ismét több különféle nemzetiségű hajóegység érkezett meg a fehér lakosság védelmére.

A Carnegie-intézet amerikai újságírókat küld Európába. Newyorkból jelentik: A Carnegie-intézet költségén harminc amerikai hírlapíró júliustól októberig európai tanulmányutat tesz, hogy a nemzetközi béke érdekében tapasztalatokat gyűjtsön a háboru után bekövetkezett gazdasági és politikai viszonyokról. Utjuk első állomáshelye London lesz, majd Páris, Hága, Berlin, Bécs, München és Genf következik. A hágai nemzetközi törvényes és a genfi Népszövetség ünnepiesen fogja fogadni az amerikai hírlapírókat.

Pribicevity Szvetozár öccse belépett a földmivesek pártjába.

Beograd, febr. 21.

A földmives-párt főbizottsága tegnap ülést tartott, amelynek érdekes politikai pikantériája, hogy Pribicevity Szvetozár öccse, Pribicevity Milán koszovópoljei képviselő, aki a független demokraták pártjához tartozott, belépett a földmivesek pártjába.

Pribicevity Szvetozár, akit újságírók meginterviewoltak öccse Pálfordulásáról, csak annyit mondott, hogy a politika nem az egyéneken, hanem a pártokon fordul meg.

Japán hajlandó résztvenni a tengeri leszerelési konferencián.

Washington, febr. 21.

Japán kormánya közölte az Egyesült Államok kormányával, hogy a tengeri leszerelési konferencián hajlandó résztvenni, ha ezt a konferenciát június elseje előtt hívják össze.

A tengeri leszerelés kérdésében ez az első pozitív válasz Franciaország és Olaszország tudvalevőleg visszautasították a meghívást, Anglia döntése pedig még nem ismert.

Károly román extrónörökös haza akar menni.

Bukarest, febr. 21.

Lapjelentések szerint, Károly ex trónörökös táviratban kért engedélyt Ferdinánd királytól arra, hogy Román területre visszatérhessen.

A román trón volt örököse, hírszerint, végleg román területen telepedne le, ha engedélyt kap arra, hogy Párisból visszatérhessen hazájába.

A tartománygyűlés megalakulásának előkészületei.

A magyar tartományi képviselők értekezlete.

Becsckerek, febr. 21.

A radikális-párt becsckereki tartományi képviselőjelöltje, Beslity Nikola mérnök, a folyammérnökség főnöke, vasárnap délben Beogradba utazott, hogy résztvegyen a radikális-párti tartományi képviselők február 22-iki ülésén, amelyen megalakítják a pártklubot és megejtik a jelöléseket a tartománygyűlési funkcionáriusok személyére.

Az elnöki tisztség egyik legközelebbi jelöltje Beslity Nikola, kívül még Pantovity Dragoszláv, Landzsity Jován és Mitrovity Vojisláv nevét emlegetik.

A tartományi bizottságba, amely szintén az alakuló közgyűlésen, tehát február 23-ikán, szerdán választanak meg. Krsztity Vása eddigi alispán, Beslity Nikolát, Pantovity Dragoszlávot, Atyimovity Iliját és dr. Sztojadinovity Miloszlávot fogják — hírszerint — jelölni.

Várady Imre dr., a magyar-párt becsckereki tartományi képviselője, ma este utazik Beogradba. A magyar képviselők ugyancsak kedden értekezletet tartanak Beogradban, a melyen megbeszélnek további állásfoglalásukat.

A becskerekai zsidó hitközség képviselőtestületének közgyűlése.

Élénk munkásságot fejtett ki a múlt évben a vezetőség.

Becskekerek, febr. 21.

A becskerekai zsidó hitközség vasárnap délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését a hitközség üléstermében.

Hubert Zsigmond dr. hitközségi elnök megnyitó szavainak elhangzása után Büchler Hugó titkár felolvasta a múlt ülésről felvett jegyzőkönyvet, amelyet a közgyűlés jóvá hagyott.

Hubert elnök a hitközség múlt évi működését vázolta nagy vonásokban, rámutatott az 1926-os esztendőben elért eredményekre és kifejtette azokat a célokat és törekvéseket, amelyek eléréseért a jövőben a hitközség küzdeni fog.

A nagy tetszéssel és helyesléssel fogadott elnöki beszámoló után, Büchler Hugó hitközségi titkár felolvasta a hitközség működésével részletesen foglalkozó évi jelentést, amely áttekinthetően és érdekesen ismertette a hitközség tevékeny munkásságát, a hitélet fejlesztése és a kultúra szolgálatában végzett működését. Könyvtárát — a jelentés szerint — kibővítette, előadásokat tartott, amelyek mindenkor megkülönböztetett módon állottak. Tagértekezleteket hívtak össze, amelyekben a vezetőség felvilágosítást adott a hitközség működéséről. A jótékonykodás terén is áldásos tevékenységet fejtett ki a hitközség.

A közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul a jelentést és szakszerű, precíz elkészítéséért köszönetet mondott Büchler Hugó titkárnak.

Eckstein János szólalt fel a tárgyszorozaton szereplő többi ügyek tárgyalása után és kérte, hogy az iparos-alap támogatására, amelynek kamataiból szegénysorsu, ipari pályára készülő zsidó ifjak képzését óhajtsák lehetővé tenni, vegyennek fel bizonyos összeget a költségvetésbe.

A javaslat körül vita keletkezett és a jelen voltak végül is úgy határoztak, hogy az alap erősítésére nem szavaznak meg segínyt a kiadásokkal amugy is túlterhelt hitközségi pénztárból, hanem erre a célra magánakciót találnak helyesebbnek és eredményesebbnek.

Erdélyben renegát az a magyar, aki nem a magyar-párt tagja. Hettekkel ezelőtt nagy irammal indult meg a liberális-párt szervezkedése és megalakult a propaganda-bizottság is. Számos napi- és hetilapot alapítottak, a Viitorul pedig tetemes módon kibővült. A propaganda során nagy súlyt fektettek a taggyűjtésre és különösen a magyar-ságot igyekeztek a párt kötelékébe verbuválni. A liberális-párt bucuresti-i fiókjában nemrégiben kifüggesztették az ujonnan belépettek névsorát s közöttük több magyar is szerepel. A nevek mellett az a megjegyzés állott, hogy a magyar-párt volt tagjai. Erről a taglistáról tudomást szerzett a magyar-párt parlamenti csoportja és erőlyes lépésre utasította a párt tagozatait. Táviratilag intézkedett a helyi csoportok tagozat vezetőségének összehívásáról, hogy renegátoknak nyilvánítsák azokat, akik a liberális-pártba beléptek. Egyben intézkedett, hogy ezeknek a magyaroknak a nevei az összes magyar nyelvű lapokban megjelenjenek.

Kétszáznegyvenezer dinárt költött el a sikkasztó járási pénzügyigazgató.

Motorkerékpáron járt be Pancsevóra és államköltségen mulatott.

Pancsevó, febr. 21.

Jelentette a Torontál, hogy Alibunáron nagy szenzációt keltő panamáról rántották le a leplet, a melynek főhőse Singer Hugó alibunári járási pénzügyigazgató. Mivel a vizsgálóbíró két letartóztatott szabadrábra helyezte, Milasinovity államügyész ez ellen fellebbezést adott be és így az ügy a noviszádi fellebbviteli bírósághoz került, a mely dönteni fog arról, hogy a szabadonbocsájtott gyanúsítottak továbbra is szabadon védekezhetnek-e vagy pedig ismét le kell őket tartóztatni.

Singer Hugó pénzügyigazgató, a kit előzetes letartóztatásba helyeztek, szombati kihallgatásakor teljesen megtört és beismerte, hogy sikkasztott. Singer igen gyorsan emelkedett magas állásába és ép ilyen gyorsan bukott le onnan. Két esztendővel ezelőtt még gyakornok volt a járási pénzügyigazgatóságnál és ugyszólván hónapok alatt lett főnök. Ugy látszik ez a nagy karriér rendítette meg Singer józanágát és bírta arra, hogy több összegben, összesen 241.000 dinár állami pénzt elsikkasszon.

Singer legalább is ennyi pénzt ismer el, azonban minden jel arra vall, hogy az elsikkasztott összeg sokkal nagyobb. Védekezésében továbbra is azzal vádolja Katyura pancsevói kerületi pénzügyigazgatót, hogy ő is részes volt az „ügyletek” lebonyolításában. A panamabotrányban még néhány más név is szerepel és ezeket csak akkor hozzuk nyilvánosságra, ha az alibunári pénzügyigazgatóságon most folyó rovincsolási munkálatokkal elkészülnek.

A vizsgálat eddigi megállapításai szerint, az elsikkasztott pénzből egyetlenegy para sincs meg és minden jel arra vall, hogy a sikkasztott pénzt a volt pénzügyigazgató különböző társaságokban Pancsevón elmulatta. Motorkerékpáron járt be Pancsevóra, ahol csakhamar mint költséző, nagy lábon élő gavallért ismerték meg. Singernek egyedüli vagyona egy ház Alibunáron, amely mindössze 60.000 dinárt ér.

Az ügyészség folytatja a vizsgálatot és annak újabb eredményeit nagy érdeklődéssel várják.

Bonyolódik a toráki „Jäger Mari” bűnpöre.

Újabb exhumálást rendelt el a bíróság. — Fogásában marad az arsénmérgezéssel vádolt asszony.

Becskekerek, febr. 21.

Szombaton délután folytatta a becskerekai törvényszék Bunity Ivó tanácsa Szubu Katica velikitoráki földmivesasszony bűnpörének tárgyalását, akit fia, Szubu Pável feljelentésére férgyilkossággal vádolnak.

A folytatolagos tárgyaláson dr. Magyar Károly törvényszéki orvos, akit ellenőrző szakértőként hallgattott ki a bíróság, elmondotta, hogy a beográdi vegyvizsgáló-intézet szokatlanul nagymennyiségű arzént állapított meg az áldozat beküldött belső részeinek analizálásakor. A laboratórium száz milligramm arzént talált a testben, holott tíz milligramm is elegendő a halál biztos bekövetkezéséhez. Az orvosszakértő elmondotta még, hogy a holttest ruháján számos rézből készült gombot találtak. A rézből, tudvalevőleg, ha a földbe kerül arzén válik ki és lehetséges, hogy ez az arzén szívárgott be a hulla belső részeibe. A törvényszéki orvosok annakidején egy ilyen gombot is beküldtek a vegyészeti laboratóriumnak, amit azonban minden megjegyzés nélkül visszaküldtek.

Djermekov Dusan dr. védő a bizo-

Munkában a lótolvajok. A tóbai határban vakmerő lopások történtek. Ismeretlen tettesek elhajtottak három lovat szerszámostul. Hasonló lókötések ismétlődtek meg a basaidi és a nemaeskaernjai határban is. Ruszkoszrólól két lovat hajtottak el, a csendőrök azonban a tolvajok

nyitás kiegészítésére, új exhumálás elrendelését kérte, aminek a bíróság helyt is adott. A tanács döntése szerint, ezáltal nemcsak a hulla belső részeit, hanem a csontjait is beküldik a beográdi vegytani intézetnek, mert ha az arzén a gombokból szívárgott át a testbe, az csak a belső részekbe hatol be, a csontba azonban nem, ha pedig mérgezés történt, akkor az arzén a csontba is behatol.

A védő újabb előterjesztésében ellenőrzésképpen a zágrebi vegytani intézetnek is javasolta a belső hullarészeket beküldeni, ezt az indítványt azonban a bíróság nem fogadta el, azzal az indoklással, hogy nincs oka a beográdi állami laboratórium vezetőinek lelkiismeretes működésében kételkednie. Hasonlóképpen elvetette a védő azt az indítványát, hogy Szubu Katicát szabadrábra helyezték.

Az exhumálást — értesülésünk szerint — rövidesen megtartják. A beográdi vegyvizsgáló-intézet újabb jelentésének beérkezése után folytatják a nagy port felvert bűnügy tárgyalását. A bűnpör kimeneteléről jogász körökben nagy érdeklődés nyilvánul meg.

nyomába jutottak és a szorongatott helyzetbe került lókötések szabadon engedték a lopott jószágot. A lovak visszaszaladtak gazdájukhoz. A tolvajoknak nyoma veszett. A csendőrök nagyarányu nyomozást indítottak a tettesek kézrekerítésére.

HIREK

Uj ügyvéd. Dr. Mrkusity Joszif e hó 17-ikén Noviszádon az ügyvédvizsgáztató bizottság előtt letette az ügyvédi vizsgát. Az új ügyvéd Becskerekben szándékozik véglegesen letelepedni és itt önálló ügyvédi irodát óhajt nyitni. A bűnügyekben szerzett gyakorlatát tovább folytatja és mivel már mint ügyész is működött, az igazságszolgáltatás kriminalisztikai ágában kíván specializálódni.

Haláleset. F. hó 19-ikén hunyt el hosszu betegeskedés után 75 éves korában özv. Kanizsa Mártonné. A temetés tegnap délután ment végbe a Miletityeva u. 10. sz. gyászházból nagy részvét mellett. Az elhunyt urnőben Kanizsa Armin volt becskerekai laptulajdonos-szerkesztő az édesanyját gyászolja.

Szokol-táncmulatság Becskerekben. A becskerekai Szokol-egyesület az idén rendez először táncmulatságot, amely bál szépségénél fogva a szezon egyik legsikerültebb estélyének ígérkezik. Az egyesület nagyarányu előkészületeket tesz, hogy a bál valóban emlékezetes maradjon. Az előkészületek elvégzésére külön rendező-bizottság alakult, amelynek tagjai sorában azok a rutinizott rendezők is helyet kaptak, akik a nagyarányu, méreteiben impozáns Szokol születeket szokták megrendezni. A bálát március 5-ikére tervezik és a Kaszinó összes helyiségeiben tartják meg. Egy jónévu jugoszláviai festőművész kapott megbízást a terem díszítésére és az öreg Kaszinó ezuttal olyan külső szint kap, amelyben eddig nem is öltöztették. Szokol stílusban díszítik és maga a dekoráció, kiállítászámba fog menni. Tánc közben különböző színű reflektorokat alkalmaznak, amelyek a legcsodásabb világításba helyezik a tánctermet.

Bogár Juol, Blanka Boris és Fábian Irén mártól kezdve új tánookkal a Szrpszka Krna kabaróban.

Halott anyja is adhat életet gyerekeknek. Berlinből jelentik: Liepmann berlini orvosprofesszor a napokban filmképekkel illusztrált előadást tartott egy berlini gynaekológiai társaságban és előadásában egy szülés előtt álló tüdőbeteg asszonyon végzett műtét meglepő eredményéről számolt be Liepmann tanár kiirtotta a tuberkulotikus asszony anyaméhét, amely a testből eltávolított állapotában is megszülette a magzatot. Az előadás során a filmképekben lepergett a hallgatóság szemeláttára a testből kioperált anyaméh szülési akciója. A híres német gynaekológus hangoztatta a szenzációs esetnek óriási tudományos jelentőségét és megállapította, hogy az anyaméhnek ezen tanulsága alapján olyan önálló szervvel kell bírnia, mely a szülést függetleníti az anya testétől. Rámutatott végül a professzor arra is, hogy a palaeontológiai kutatásoknak is új irányt fog mutatni ez a felfedezés. Palaeontológiai leleteket, többek közt egy ichriosaurus képét mutatta be ezután és azt mondta, hogy a leletben fennmaradt ichriosaurus méhe, melyet testén kívül megkövesedett állapotban találtak meg, valószínűleg így szülte meg a magzatját egy őserdőben történt világkatakizma során.

Vittoria Tamara olasz énekesnő és Sascha Reinhardt bécsi tánoosnő a Szrpszka Krnában.

Koszorúmegváltás Kremser István Zimmer Károly elhalálása alkalmával koszorúmegváltás címen 100 dinárt adományozott a róm. kath. árvaháznak.

Az idei purimbál a Kadima és a Zsidó Ifjúsági Egyesület rendezésében március 19-én a Kaszinóban.

Önagysága nem akar gyereket. Harry Liedtke és Korda Mária vígjátéka az „Orient” moziban. Szellemes és mindvégig ötletekben gazdag szatírája a modern házasságnak. A gyermektől isszonyodó, csak a toaetteknek és a táncnak élő könnyelmű asszony, akin azonban a férj fellebbanó erélye és az anyai érzés mégis csak győz a végén és az utolsó jelenetben örömmel fogadja a megszületett csecsemőt. Ezt a témát mindvégig mulatságosan, pazar kiállításban látjuk a vásznon.

TUNGSRAM
rádiólámpa
minden rádió vevőképességét fokozza. 2148 Gyári fölerakat:
VOLTA R.-T. VELIKIBESKEREK

A Szrzska Kruna kabaréjának fénypontja
Eltz Jozefin grófné táncosnái.

Fenott butor a legjobb, ha Peddig-nádból készült Ilyet a Bencze Antal és Fia cég gyárt Velikibecskereken. Modernnek és kényelmesek. Állandó nagy választék.

FARSANG

A németek népviselet estélye.

Beeskerek, febr. 21.

Szombaton este rendezték a második bászági német népviselet-estélyt, amely a várakozásokhoz híven, nagyszerűen sikerült. A szilveszteri bálak zsufoltságát is meghaladó táncmulatság volt, amely nemcsak Beeskerekről és közvetlen környékéről, hanem a Bászág távolabbi vidékéről is szép számban vonzott közönséget a Kaszinóba. A bálnak az adott érdekes keretét, hogy azon a német népviseletet mutatták be, meglevenítették a gazdag, színpompás és egyszerű népviseletet, úgy amint azt hagyományképpen kapták Németországból ide telepített őseiktől. Különösen Karlsdorfból, Lazarevóból, Klekról, Martincáról és Ninesityevórról voltak nagy számban résztvevők, de képviselve volt ugyszólván minden bászági német község.

Külön érdekessége volt az estélynek a buesutáne (az ugynevezett Kirchweihant) a szalagtáne és a Schuplatler, amelyet Mrksity Kariton és Reiter Izolde Hilde táncolt sok melegséggel és bájjal.

Mulatságos jelenetekben bővelkedett a bucsufűzér árverése. Hosszas árverés után végül is Wolf Zsigmond nyerte meg a fűzért, amelyet német szokás szerint, leánynak kell odaajándékozni. Wolf a fűzért hugának, Wolf Máriának nyújtotta át. A fűzérárverést Ivanitza Adám (Karlsdorf) végezte, aki tréfas strófakkal nyitotta meg az árverést.

Éjfélkor szépségverseny volt, a melyen három értékes, szép díjat osztottak ki. Az első díjat Birgné nyerte meg Gyurgyevácról, második lett Reiter Hilde Izolde, harmadik pedig Koch Anna.

Szünet közben Ruesz Ferenc néhány énekszámval szerepelt, amelyet a hallgatóság lelkesen megtapsolt.

A rendezés körül a főérdem Reiter Izolde Hildét, a Neue Zeit szerkesztőjét illeti meg, akinek agilis munkásságának és fáradozásának köszönhető nagyrészt az estély nagy-nagy sikere. A rendezés nehéz munkájában osztozkodtak a rendezőség többi tagjai is, akik közreműködésükkel elősegítették a táncmulatság gördülékeny lefolyását.

A zenét a karlsdorfi fuvózenekar szolgáltatta, amelynek pompás talpalávalójára a kora reggeli órákig vigan ropták a táncot.

„Miért kellett Ausztriának tönkremennie?”

Conrad tábornagy posthumus levele Ausztria-Magyarországnak két legnagyobb botrányáról: a Redl-féle kémkedés ügyéről és Aufferberg generális letartóztatásáról.

Bécs, febr. 21.

Sternberg Adalbert gróf, a harcos, kiváló publicista most adta ki legújabb könyvét „Warum Österreich zugrundegehen musste?” (Miért kellett Ausztriának tönkremennie?) címen. Sternberg gróf munkájában kimutatja a régi monarchia bűneit, amelyek végül is a birodalom összeomlására vezettek. Könyvében Sternberg gróf leközöl egy levelet, a melyet hőtendorfi Conrad gróf, az osztrák-magyar hadsereg tavaly elhunyt vezérkari főnöke írt neki 1919 október 18-án, abból az alkalomból, hogy Sternberg gróf állást foglalt egy, a háborút tárgyaló könyvvel szemben, amelyhez Conrad szolgáltattott a szerzőnek adatokat. A levélben Conrad kitért a monarchia két legnagyobb botrányára: a Redl-féle kémkedési ügyre és Aufferberg generálisnak, a komarovi győzőnek bünbakként való letartóztatására, amely a háboru alatt nagy és viharos feltűnést keltett és amely Aufferberg teljes rehabilitálásával végződött. A két botrányról Conrad a következőket írta most nyilvánosságra hozott levelében Sternberg grófnak:

— Redlrel szemben, akit már kinevezésemkor hivatalában találtam, egyenesen fizikai ellenszennvel viseltetem. Ezért a vezérkarból csapat-szolgálatra helyeztem át, habár a nyilvántartó hivatal főnökségére terjesztették elő. Ideiglenes menesztésem után újra a vezérkarhoz került és pedig, mint a prágai hadtestparancsnokság vezérkari főnöke. A nyilvántartó hivatal általam kinevezett főnökének, Urbanski ezredesnek és a kémkedési ügyek referensének, Ronge kapitánynak érdeme ennek a gazembernek leleplezése. Kihallgatása után mindent lefoglaltak és egy esetleges per sem szolgáltatatható volna újabb részleteket. Az öngyilkossággal a hadsereget akartam megóvni attól a szügyentől, hogy egy tiszt akasztófára kerüljön és meg akartam mutatni, hogy a bünyösben még volt annyi érzés, hogy önként menjen a halálba. Utólag megsajnáltam, hogy ettől a katonatiszti szemponttól vezettem magamat, mivel Németországot kivéve, sehol sem értették meg.

— Ami az Aufferberg-botrányt illeti, ugy Aufferberg letartóztatásáról sejtelmem sem volt, mint befejezett tényről értesültem arról Bolfras főhadsegéd leveléből. Én vittem keresztül Aufferberg kinevezését Ferenc József császárnál, aki Ferenc Ferdinánd hasonló előterjesztését visszautasította. Én vittem

keresztül, hogy amikor a császár Aufferberg-et a miniszterségről való lemondása után nyugdíjazni akarta, őt hadseregfelügyelővé, majd hadseregparancsnokká nevezte ki. Amikor a hadseregparancsnokságtól való felmentése ellen tiltakoztam, akkor már illetékes helyen nem hallgattak reám. Csak az a választásom volt hogy vagy marad Aufferberg, vagy pedig én is felmentésemet kérem. Ezt azonban azokban a kitikus napokban, amikor elhatározottságra volt szükség, nem tehettem meg...

Aufferberg-et, a monarchia legzseniálisabb hadvezérét azért börtönözték be a háboru első hónapjaiban, mivel bűnbakra volt szükség, néhány főherceg szerencsétlen intézkedéseinek elpalástolására. Tíz-ezrével pusztultak el a katonák az orosz fronton néhány főherceg baklövéssei következtében.

SPORT

Játékos kartell az Obility és a Kadima között.

Beeskerek, febr. 21.

Az Obility és a Kadima vezetősége érdekes határozatot hozott, a mely a Beeskereken legutóbb divott játékosátlépéseknek fog előreláthatólag véget vetni. A két egyesület megegyezett abban, hogy a jövőben egymástól nem vesznek fel játékosokat és így a rivális csapat nem tud a másik rovására, tagjai átlépése folytán erősödni.

Az érdekes egység élénk szóbeszédre adott alkalmat helyi sportkörökben. Hir szerint hasonló megállapodásra készül a többi sportegyesület is.

Obility—Pancevói Sport-Klub 6:3 (1:1). Biró Podgradszki. Az első féldobben Obility volt a többet támadó fél. Öt perenyi játék után Tokin révén érte el az első gólt, amit a 35-ik percben Pancevó kiegyenlített. Eldöntetlen féldob után Pancevó erősen visszaesik és az Obility egymásután adta a gólokat, míg Pancevó csak három tudott kiegyenlíteni.

Az Obility csapatából Tokin, Trbulj és Lardity tűnt ki. A pancevóiakból Oláh és Matesz volt jó.

A nagy hideg miatt a mérkőzést kevés számu közönség nézte végig.

Olaszország—Csehszlovákia 2:2 (2:1).

Fereneváros—Vienna (Bécs) 2:1 (2:1).

Sabaria—Hungária 1:0.

Megbüntetett játékosok. A Radnicski vezetősége Molec nevű, a Zsak pedig Rettel nevű játékosát egy hónapi játéktiltalom alá helyezte a Zsak—Radnicski mérkőzésen legutóbb lefolyt verkedés miatt.

Bíróvizsga Beeskereken. A beográdi bírótisztület március 26-án és 27-én bíróvizsgát tart Beeskereken. A bászági zsupa felkéri a jelentkezőket, hogy folyó hó 22-ikén, kedden este hét órakor jelenjenek meg fontos megbeszélés végett dr. Bratity Dusan Szvetosavszka utcai lakásán.

A Kadima új klubhelyisége. A Kadima S. K. áthelyezte klubhelyiségét az Obility-pályán lévő klubházába.

Jakovovity, a noviszádi Juda Makabi válogatott szélsője Beeskereken tartózkodik és a Kadimába kérte átigazolását. A Kadima vezetősége sokat vár Jakovovity szereplésétől.

Szép álmokat!

Tudja-e ön, hogyan alszik? — A pittsburgi álmokutató-intézet megállapításai az emberek alvásáról.

Egy Simmons nevű newyorki ágygyárosnak két évvel ezelőtt az az ötlete támadt, hogy utána kellene nézni annak a dolognak, hogyan is alusznak az emberek, milyen ágyban, milyen feltételek mellett pihennek a legjobban. Orvosoknál kezdett érdeklődni. Hamar rájött, hogy az orvosok nem foglalkoznak ezzel a kérdéssel. Simmons tépelődni kezdett és ennek a tépelődésnek eredményeként a pittsburgi Mellon Institute, a világ egyik legmodernebb ipari kísérleti állomása alapítványt kapott Simmonstól az álmokutatóra. Két egyetemi tanár, H. M. Hohnson és George E. Weigand állott a munka élére és csakhamar meglepő felfedezéseket jelentettek.

Az első fontos felfedezés az volt, hogy az átlagember tizenegy percnél tovább nem tud aludni mozdulatlanul. Tizenkét makkegészséges egyetemi hallgatóval folytatták hónapokon át az álommérési kísérleteket és az ágyra szerelt mérőszervekkel jegyeztették fel minden mozdulatot. Tizenöt ezer mérés után kétségtelenné vált, hogy az eredmény megbízható. Dr. Johnson egyelőre csak az alábbi magyarázattal tud szolgálni. A test hőt sugároz ki, amit az ágy és takaró részben megtart. A bőr hőmérséklete tehát nő, amíg az ember mozdulatlanul fekszik és be van takarva. Ha a hőmérsékletnövekedés túlgyors, az alvó megfordul és ezzel a mozdulattal szellőzteti az ágyat.

Dr. Johnson és dr. Weigand szerint a lószőrmatrac melegebb teszi a testet, mint az egészséges alváshoz szükséges. A ruganymatrac megfelelőbb. Egy másik érdekes megállapítás volt, hogy a nagyon fáradt ember nem alszik jobban. Ellenkezőleg nyugtalanabb. Különös felfedezés gyanánt kell elkönyvelni, hogy a diákok többségének szellemi képessége élénkebb volt alvás előtt, mint reggel alvás után. Ez megdönti a reggeli tanulás hasznos voltát. Viszont a szellemi teljesítő képesség javult, ha felkelés után testgyakorlás előzte meg. A fiziológiai fáradság tehát szellemileg stimulálólólag hatott. Ebből arra következtettek, hogy az alvás alatti erőgyűjtést más tendenciák eltakarják, úgy, hogy annak eredménye azonnal nem érvényesül.

Magával az alvás misztériumával, mibenlétével nem foglalkoztak a pittsburgi álmokutatók. Más amerikai egyetemi tanárok, akiket a kérdés érdekelt, fontos eredményeket értek el. A csikágói egyetemen például dr. Nathaniel Kheitmann vezetése alatt öt diák 115 óra hosszat nem aludt. Testgyakorlatszerű izomösszehúzásokkal voltak csak képesek ébren maradni. Abban a pillanatban, amint elernyedtek az izmaik, lecsukódott a szemük. A hosszú álmatlanság legyengítette, beteges állapotba hozta a szervezetét. Kétségtelenné látszott, hogy hosszab ideig tartó álmatlanság halálra vezet.

Ingyen kap ötvenezer dinár biztosítást, ha egy évre a rendes kiadóhivatali áron előfizet a „Torontál”-ra.

Orient Bioskop

Hétfőn, február 21-én 5, 7 és 9 órákor
Kedden, február 22-én 5, 7 és 9 órákor

Kedvezményes jegyek nem érvényesek.

Pénztáryitás: d. e. 1/2 11—1/2 12-ig
d. u. 3—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11-ig, d. u. 2 órákor.

Őnagysága nem akar gyereket

Tulmodern komédia az elegáns világból.
A főszerepekben:
Harry Liedtke és Korda Mária.
Jön! Igéret földje. Jön!
Héber monumentális film.

Becskerek város cím- és lakjegyzéke.

— Ötödik közlemény. —

Aposztolovity Zsivánka magánzó, Pasityeva u. 20.
Araczi Julis házt. alkalm., Pupinova u. 2.
Özv. Araczi Anka magánzó, Vukasina u. 5.
Araczi Dusan földmivelő, Karagyorgyev trg 52.
Araczi Dusan földmivelő, Knityaninova u. 42.
Araczi Jova földmivelő, Vukasina u. 5.
Araczi Jova kereskedő, Vukasina u. 5.
Araczi Jován magánzó, Franja Deaka u. 5.
Araczi Ljubó földmivelő, Karagyorgyev trg. 52.
Araczi Ljubomir földmivelő, Knityaninova u. 42.
Araczi Péra földmivelő, Vukasina u. 5.
Araczi Sztévo földmivelő, Karagyorgyev trg 52.
Araczi Veljko földmivelő, Knityaninova u. 42.
Araczi Vójó földmivelő, Karagyorgyev trg 52.
Aradanovity Borivoj földmivelő, Prizrenszka u. 44.
Aradi Pál napszámos, Karagyorgyev trg 64.
Aragyan Zsiva napszámos, Avalszka u. 13.
Arangelovity Ljubomir vonatvezető, III. predgr. 279.
Aranyszi Gyóka magánhivatalnok, Pupinova u. 7.
Arendt Ferenc vendéglős, Brig. Risztitya u. 34.
Arendt János magánzó, Etvesova u. 24.
Arendt József vendéglős, Miletityeva u. 16.
Argyelán Ljubomir vasuti raktárnok, Lesingova u. 16.
Arinszki Péra napszámos, Karagyorgyev trg. 107.
Arinszki Jócó földmivelő, Prizrenszka u. 24.
Ariszanyity Dimitre magánhivatalnok.
Arity Sztévo napszámos, Franja Deaka u. 5.
Arm Márton fakereskedő, Vojvoda Sztepe u. 68.
Arnold Andrija, Miletityeva u. 3. Szálloda és vendéglő a Gabona-tér mellett. Kitűnő konyha, elsőrendű italok, vendégszobák és táncterem.
Andrija Arnold, Miletityeva u. 3. Hotel i gostionica pred Zitnog trga. Odlična kujna, prvovrstna pića, sobe za goste i sale za igranje.
Arnold Elek kereskedő, Pupinova u. 25.
Arsin Laza rendőr, Cara Lazara u. 99.
Arsinov Milorád szolga, II. predgrad 68.
Arsinov Szima földmivelő, Szindelityeva u. 45.
Arsinov Sztéva borbély, Kralja Petra trg 4.
Arsinov Sztéván borbély, Kralja Petra trg 9.
Arsinov Zsiva bérkocsis, Szarajevszka u. 8.

Arsinszki Borivoj földmivelő, Prizrenszka u. 4.
Arsinszki Péra földmivelő, Prizrenszka u. 2.
Arszenijevity Koszta magánzó, Zmaj Jovina u. 24.
Arszenov Cséda napszámos, Reljina u. 39.
Özv. Arsenov Jelena magánzó, Kumanovszka u. 5.
Özv. Arsenov Lenka magánzó, Reljina u. 39.

(Folytatjuk.)

Figyelmeztetés! Ha hibás a lakáséime, mert időközben lakást változtatott, töltsse ki a mellékelt szelvényt, vágja ki a lapból és dobja be a „Torontál” szerkesztőségének folyosóján elhelyezett levélszekrénybe, hogy a jövő hónapban megjelenő könyvkiadásban helyesen szerepeljen.

Kérem a lakcímem helyesbítését a következőképen:

Név:
Foglalkozás:
Lakcím:

Poziv.

Modoška Gradjanska Štedionica D. D. 20. marta 1927. god. posle podne u 2 sati održava u prostorijama zavoda svoju

XXVIII. glavnu skupštinu

to na tu ovim poziva poštovane članice. U koliko glavna skupština u pomanjkanju propisanog broja deoničara ne bi bila sposobna za donešenje zaključaka, to će se ona održati 14 dana dočnije, t. j. 3 aprila 1927. godine, ali onda bez obzira na broj prisutnih dioničara uz pridržavanje sledećeg dnevnog reda.

Dnevni red:

1. Izbor predsednika ad hoc, perovodje i 2 deoničara za overovljenje zapisnika.
2. Izvesće ravnateljstva i nadzornog odbora.
3. Pročitanje bilancije i izdanje oprostaja.
4. Podeljenje čistog dobitka.
5. Nov izbor uprava i nadzornog odbora.
6. Ustanovljenje prinadležnosti nameštenika.
7. Eventualni predlozi.

U pogledu podeljenja čistog dobitka 22.748 dinara 26 para ravnateljstvo i nadzorni odbor sporazumno predlažu, da za kupon dividende broj 28. se isplaća po dividendi 10 dinara, toj po 1000 dividenda 10.000 dinara.

Za povećanje rezervnog fonda sa 113.000 dinara na 125.000 se upotrebljuje svota od 12.000 dinara. Dok zaostatak od 748 26 dinara ima se preneti na novi račun.

Jaša Tomić (Modos), 8 jan. 1927.

331

Uprava.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálást és vasuti szállítástól eredő mindennemű viselkedéseket (hiányok, sérülések és határidő túllépések), Velikibecskerek, Etvesova u. 5. Fuvarlevelek a „METEOR” irodában, Wilsonov trg 1. (Korona-szállóval szemben) is leadhatók részemre.

SPHINX

könnyű autóbenzin és Gargoyle-Mobilolaj

Vacuum Oil Co D. D. raktára
Özv. Guttman Jakabné és Flainál.

Egy évig használt Hofherr-féle kukoricamorzsoló

3 HP Cormick nyersolajmotorral felszerelve, a zonnal eladó. Ugyanott egy fűszer- és rövidáruüzlet berendezés eladó.
Cím a kiadóhivatalban. 369

Alekszandrova (F6) utca 18. sz. első emeletén egy különbejárta előszobával kapcsolatos 3 főutóóra néző ablakos 372

butorozott szoba

március 1-ével kiadó. Tudakozódhatni özv. dr. Mangold Samuénál.

Két szerényebb igényű fiatalember részére kiadó 147

butorozott szoba

esetleg teljes ellátással is.
Cím a „Torontál” kiadóhivatalában.

Becskerek — Noviszád

között
autótaxa naponta közlekedik.
Indul a Vojvodinától reggel 8-kor.
Noviszádról délután 3 kor.
LUXUSKOCSI.

Igen előnyös feltételek mellett azonnal eladó egy 378
ház,
mely áll: 2 szoba, előszoba, konyha és összes mellékhelyiségekből Vétel esetén beköltözhető. Bővebbet a tulajdonosnál, Njeguseva (Kisfaludy) u. 1 sz. alatt.

Legszébb kivitelű, legjobb és legolcsóbb 112
Rádió KONRAT D. D. Szubotica becskerek-i képviselője és ierakata 112
HARS & Co
a „Turul”-cipőárúház udvarában.

VIZUMOT
Európa összes államaiba szerez 24 óra alatt 153

„American” kereskedelmi-, közvetítő- és hirdető-iroda Vel Becskerek, Alekszandrova 27, I em.

A mend Ferenc kocsigyártónál, Hajneova (Szent Gellért) utca, egy jókarban lévő

félfedeles hintó
368 **sürgősen eladó.**

Meghívó.

A Velikibecskerek Cukorgyár Részvénytársaság, Beograd, f. évi március hó 27-én délelőtt 11 órákor

XVI. rendes közgyűlését

tartja meg beográdi irodahelyiségeiben (Kralja Petra u. 64/66.) a következő tárgysorozattal:

1. Jegyzőkönyvvezető és két részvényes választása a jegyzőkönyv hitelesítése és szavazatok megszámlálása végett.
2. Az igazgatóság jelentése és az 1926 július hó 1-től 1926 december 31-ig terjedő üzletévi mérleg és zárszámadások előterjesztése, valamint határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása iránt.
3. A felügyelő-bizottság jelentése az 1926 július 1-től 1926 december 31-ig terjedő üzletévről.
4. Határozathozatal az igazgatóság, valamint a felügyelő bizottság működése, a zárszámadások, valamint az indítványozott nyereségfelosztás jóváhagyása és az igazgatóság és felügyelő bizottság részére megadandó felmentvény tárgyában.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.
6. Előterjesztés a befektetések valorizálása tárgyában.
7. Esetleges indítványok.

Részvényesek, akik a jelen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, kötelesek részvényeiket az alapszabályok 16. §-a értelmében legkésőbbben 5 nappal a közgyűlés megtartása előtt, vagyis f. évi március 22-ig bezárólag a cukorgyár pénztáránál Velikibecskereken, vagy a Prager Kreditbank fiókjánál, Beograd, avagy a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbanknál Budapest, V. Dorottya-utca 6., vagy a Lombard Odier & Cie bankjánál, Genf, vagy a Zentraleuropäische Länder banknál, Wien, vagy a Bank für Handel & Industrie, ehemals Länderbanknál, Prag, letétbe helyezni. 10 részvény egy szavazatra jogosít.

Beograd, 1927. évi február hó 17-én.

A Velikibecskerek Cukorgyár Részvénytársaság, Beograd, igazgatósága.

385